

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 3677
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων: 279
Ημερομ. Κατάθεσης: 6/3/2026

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ ΚΑΙ ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: Εφαρμογή του ν. 5265/2026 σχετικά με την υγειονομική κρίση στρατευσίμων για λόγους ψυχικής υγείας, τη λειτουργία των Ειδικών Διακλαδικών Υγειονομικών Ψυχιατρικών Επιτροπών (ΕΔΥΨΕ) και την ερμηνεία των μεταβατικών διατάξεων του άρθρου 242

Κύριε Υπουργέ,

Κατά τη συζήτηση επίκαιρης ερώτησης στη Βουλή σχετικά με την εφαρμογή του ν. 5265/2026, ο αρμόδιος Υφυπουργός ανέφερε ότι το νέο πλαίσιο «δεν εισάγει δυσμενή διαφοροποίηση», αλλά συνιστά «θεσμικό εκσυγχρονισμό» της στρατολογικής διαδικασίας, ο οποίος αποσκοπεί αφενός στην προστασία των πολιτών που πράγματι αντιμετωπίζουν προβλήματα ψυχικής υγείας και αφετέρου στη διασφάλιση της αξιοπιστίας της διαδικασίας απέναντι σε φαινόμενα καταχρήσεων.

Στο ίδιο πλαίσιο, αναφέρθηκε ότι, σύμφωνα με διαθέσιμα στοιχεία του Υπουργείου, από κάθε εκατό στρατευσίμους που λαμβάνουν αναβολή για λόγους υγείας, οι δεκαοκτώ αφορούν ψυχικές παθήσεις, ποσοστό το οποίο χαρακτηρίστηκε ιδιαίτερα υψηλό και χρησιμοποιήθηκε ως βασικό επιχείρημα για την αυστηροποίηση του πλαισίου.

Δεδομένου ότι η συγκεκριμένη εκτίμηση αποτέλεσε κεντρικό επιχείρημα για την αυστηροποίηση του νομοθετικού πλαισίου, καθίσταται κρίσιμο να αποσαφηνιστούν τα πλήρη στατιστικά δεδομένα, η χρονική περίοδος στην οποία αναφέρονται, καθώς και η μεθοδολογία συλλογής και επεξεργασίας τους. Η τεκμηρίωση αυτή είναι αναγκαία ώστε να αξιολογηθεί αντικειμενικά το μέγεθος του φαινομένου και να διαπιστωθεί κατά πόσο τα στοιχεία αυτά δικαιολογούν τις μεταβολές που εισήγαγε ο ν. 5265/2026.

Παράλληλα, επισημάνθηκε ότι με το νέο νομοθετικό πλαίσιο:

- α. προβλέπεται δυνατότητα εξέτασης της υγειονομικής κατάστασης πριν από την κατάταξη κατόπιν αίτησης του ενδιαφερομένου (άρθρο 211),
- β. θεσπίζεται ανώτατο όριο αναβολών έως πέντε (5) έτη για ψυχικές παθήσεις, έναντι δύο (2) ετών για λοιπές παθήσεις (άρθρο 183),
- γ. προβλέπεται μεταβατικό καθεστώς εφαρμογής των νέων διατάξεων μέσω του άρθρου 242.

Ωστόσο, από τη συνδυασμένη ανάγνωση των σχετικών διατάξεων του νόμου και από την πρακτική εφαρμογή τους, προκύπτουν ζητήματα τα οποία χρήζουν περαιτέρω αποσαφήνισης. Ειδικότερα, ως προς τη διαδικασία υγειονομικής κρίσης για ψυχικές παθήσεις, το άρθρο 208 προβλέπει τη λειτουργία Ειδικών Διακλαδικών Υγειονομικών Ψυχιατρικών Επιτροπών (ΕΔΥΨΕ), οι οποίες αξιολογούν την κατάσταση των παραπεμπόμενων στρατευσίμων.

Σύμφωνα με την παρ. 9 του ίδιου άρθρου, εάν ο παραπεμπόμενος δεν προσέλθει στις προβλεπόμενες ψυχομετρικές δοκιμασίες ή αρνηθεί την προτεινόμενη νοσηλεία, θεωρείται ότι διατηρεί τη σωματική του ικανότητα και υποχρεούται να καταταγεί. Η ρύθμιση αυτή δημιουργεί εύλογα ερωτήματα ως προς τον τρόπο με τον οποίο διασφαλίζεται ότι η κατάταξη προκύπτει από σαφή και θετική κρίση καταλληλότητας

και όχι από τεκμαιρόμενη ικανότητα που απορρέει από τη μη αποδοχή συγκεκριμένης διαδικασίας.

Παράλληλα, ζητήματα ασφάλειας δικαίου ανακύπτουν από τη συνδυασμένη εφαρμογή των μεταβατικών διατάξεων του άρθρου 242. Ενώ η παράγραφος 7 ορίζει ότι όσοι είχαν ήδη λάβει αναβολή κατάταξης πριν από την έναρξη ισχύος του νόμου εξακολουθούν να διέπονται από τις προϊσχύσασες διατάξεις, η παράγραφος 12 προβλέπει ότι όσοι εξετάζονται ή επανεξετάζονται μετά την έναρξη ισχύος του νόμου υπάγονται στο νέο καθεστώς υγειονομικής κρίσης.

Η ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων αυτών μπορεί να οδηγήσει σε πρακτικές διαφοροποιήσεις ως προς το εφαρμοστέο καθεστώς, ιδίως σε περιπτώσεις στρατευσίμων που είχαν ήδη λάβει αναβολή υπό το προηγούμενο πλαίσιο.

Δεδομένου ότι ζητήματα ψυχικής υγείας αποτελούν ιδιαίτερα ευαίσθητο πεδίο δημόσιας πολιτικής, η εφαρμογή του νέου πλαισίου οφείλει να διασφαλίζει ταυτόχρονα:

- τη θεσμική αξιοπιστία της στρατολογικής διαδικασίας
- την ασφάλεια δικαίου
- την ίση μεταχείριση των πολιτών
- την προστασία της υγείας και της αξιοπρέπειας των ενδιαφερομένων.

Κατόπιν τούτων, ερωτάται ο κ. Υπουργός:

1. Ποια είναι τα αναλυτικά στατιστικά στοιχεία των τελευταίων δέκα (10) ετών σχετικά με τις αναβολές και τις απαλλαγές για λόγους υγείας, ιδίως για ψυχικές παθήσεις, στα οποία βασίστηκε η εκτίμηση του Υπουργείου ότι παρατηρείται ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό τέτοιων περιπτώσεων;
2. Πώς διασφαλίζεται, κατά την εφαρμογή του άρθρου 208 του ν. 5265/2026, ότι η τελική κρίση περί καταλληλότητας για στράτευση προκύπτει από πλήρη και τεκμηριωμένη υγειονομική αξιολόγηση και όχι από τεκμήριο σωματικής ικανότητας λόγω μη αποδοχής συγκεκριμένων διαδικασιών;
3. Ποια είναι η ερμηνεία και η διοικητική πρακτική που εφαρμόζουν οι στρατολογικές υπηρεσίες ως προς τη σχέση των παραγράφων 7 και 12 του άρθρου 242, ιδίως σε περιπτώσεις στρατευσίμων που είχαν ήδη λάβει αναβολή κατάταξης πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 5265/2026;

Παρακαλείσθε να καταθέσετε στη Βουλή:

1. Τις εισηγήσεις, μελέτες ή υπηρεσιακά έγγραφα στα οποία βασίστηκε η εκτίμηση του Υπουργείου ότι υφίσταται σημαντική αύξηση αναβολών ή απαλλαγών για λόγους ψυχικής υγείας.
2. Τυχόν εγκυκλίους, οδηγίες ή υπηρεσιακά έγγραφα που έχουν αποσταλεί στις στρατολογικές υπηρεσίες και αφορούν την εφαρμογή των άρθρων 208, 211 και 242 του ν. 5265/2026.
3. Τα έγγραφα συγκρότησης και οργάνωσης των Ειδικών Διακλαδικών Υγειονομικών Ψυχιατρικών Επιτροπών (ΕΔΥΨΕ), συμπεριλαμβανομένων:
 - α. των αποφάσεων σύστασης και ορισμού μελών,

β. της οργανωτικής δομής και του αριθμού των επιτροπών που προβλέπεται να λειτουργήσουν,

γ. των υπηρεσιακών οδηγιών προς τις στρατολογικές υπηρεσίες σχετικά με την παραπομπή και εξέταση υποθέσεων,

δ. καθώς και κάθε στοιχείου σχετικά με την έναρξη λειτουργίας τους και τις υποθέσεις που έχουν ήδη παραπεμφθεί σε αυτές.

4. Τα πλήρη στατιστικά στοιχεία των τελευταίων δέκα (10) ετών σχετικά με:

α. τον αριθμό των στρατευσίμων που καλούνται για κατάταξη,

β. τον αριθμό αναβολών για λόγους υγείας,

γ. την κατανομή των αναβολών ανά κατηγορία παθήσεων,

δ. τον αριθμό απαλλαγών κατηγορίας Ι5,

ε. καθώς και κάθε υπηρεσιακή ανάλυση ή έκθεση του Υπουργείου που χρησιμοποιήθηκε για την τεκμηρίωση των ποσοστών που αναφέρθηκαν κατά τη συζήτηση στη Βουλή.

Τα ανωτέρω στοιχεία και έγγραφα ζητούνται στο μέτρο που δεν περιέχουν πληροφορίες διαβαθμισμένες για λόγους εθνικής άμυνας.

Αθήνα, 6/3/2026

Έλενα Γ. Καραγεωργοπούλου
Ανεξάρτητη Βουλευτής Α' Ανατολικής Αττικής

